

International Science Group

ISG-KONF.COM

XVII

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE**

**"SYSTEM ANALYSIS AND INTELLIGENT SYSTEMS FOR
MANAGEMENT"**

**Ankara, Turkey
May 02 - 05, 2023**

ISBN 979-8-88955-316-8

DOI 10.46299/ISG.2023.1.17

SYSTEM ANALYSIS AND INTELLIGENT SYSTEMS FOR MANAGEMENT

Proceedings of the XVII International Scientific and Practical Conference

Ankara, Turkey
May 02 – 05, 2023

UDC 01.1

The 17th International scientific and practical conference “System analysis and intelligent systems for management” (May 02 – 05, 2023) Ankara, Turkey. International Science Group. 2023. 482 p.

ISBN – 979-8-88955-316-8

DOI – 10.46299/ISG.2023.1.17

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaiivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ ЕМОЦІЙНОМУ МОВЛЕННЮ ПРИ ВИВЧЕННІ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Дишель Ганна Вадимівна,

старший викладач

Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К. Д. Ушинського,

м. Одеса, Україна.

Проблема принципів навчання не нова в психолого – педагогічній літературі і має довгий історичний шлях розвитку. У роботах видатних педагогів (Ф. А. Дистервега, І. Г. Пестолоцци, Я. А. Коменського, К. Д. Ушинського та ін.) були визначені базові положення, що відображають закономірності навчального процесу. Виявлені загальнодидактичні принципи (доступності, свідомості, посильності, систематичності, наочності та ін.) були класифіковані різними вченими по – різному. Ю. К. Бабанський, А. Я. Савченко згрупували їх залежно від сфери застосування: цілей, змісту, форм, методів та аналізу результатів навчання [1], [2-93]. О. М. Щукін, розробляючи класифікацію стосовно методики навчання іноземним мовам, пропонував їх розглянути, враховуючи зміст дидактики, лінгвістики, психології [3-148]. В роботах сучасних дослідників (Л. Веремюк) принципи систематизувалися в контексті навчання другої іноземної мови [4-4]. Але досі залишається не вирішеною проблема їх виявлення в процесі навчання іншомовного емоційного мовлення. Розуміючи під останнім вербальну форму спілкування, спрямовану на вираження емоційно – чуттєвого переживання, ми спробуємо визначити дидактичні принципи навчання іншомовного емоційного мовлення в умовах вивчення другої іноземної мови. Нами були виявлені такі:

- принцип розвитку адекватної мовної поведінки;
- принцип активізації емоційно – мовленнєвої діяльності;
- принцип миттєвого відбору мовних методів для висловлювання емоційного стану особистості;
- принцип створення емоціогенної ситуації для вираження емоцій;
- принцип зараження емоційним станом співрозмовника;
- принцип міжкультурної спрямованості навчання другої іноземної мови;
- принцип соціокультурної спрямованості навчання другої іноземної мови.

Розкриємо детальніше характеристики кожного з представлених принципів.

Принцип розвитку адекватної мовної поведінки передбачає відбір мовного матеріалу та організацію актів комунікації відповідно до поставлених цілей заняття. При вивченні іноземної мови розрізняють інтелектуальну, емоційну та мовленнєву активність. Перша досягається постановкою проблемних питань, читанням змістових текстів та їхньою інтерпретацією. Друга виникає тоді, коли в процесі навчання задіяна зона задоволення кори головного мозку. Це

відбувається за рахунок продукування позитивних емоцій та зняття психологічних бар'єрів під час уроку. Третя обумовлюється інтелектуальною та емоційною активністю і досягається за рахунок говоріння (монологічного, діалогічного) та читання [5]. Розвиток адекватної мовної поведінки забезпечує змістовність навчального матеріалу та інтенсифікацію навчальної діяльності кожного студента.

Принцип активізації емоційно – мовленнєвої діяльності передбачає:

- встановлення зв'язку між навчальними проблемами та глобальними проблемами сучасності. В навчальному процесі можуть використовуватися будь-які повідомлення. Наприклад, це можуть бути як класичні твори художньої літератури, так і статті з сучасних періодичних видань або соціальних мереж. Їх інтерпретація та аналіз дозволяють передати своє ставлення та висловити згоду/незгоду з тим, що відбувається, розвивати критичність мислення;

- пошук нових підходів до певної ситуації; нестандартні способи вирішення проблем. Це сприяє гнучкості мислення, активності, цілеспрямованості, активності, раціональності та ін.

Принцип миттєвого відбору мовних засобів для висловлювання емоційного стану особистості передбачає такий рівень володіння знаннями, сформованими на їх основі навичками і розвитку умінь, який дозволяє здійснювати акти комунікації, враховуючи емоційний стан особистості. Це можливо досягти за рахунок введення та активізації емоційно – забарвленої лексики.

Принцип створення емоціогенної ситуації для вираження емоцій передбачає:

- здатність вчителя здійснювати творчий підхід при організації навчального процесу, використовувати прийоми евристичної бесіди, вести дискусію з аудиторією та створювати умови для її виникнення, а також навчальної полеміки між учнями;

- використання ілюстративно – проектного навчання. Це створює умови для чуттєвого сприйняття й виступає одним із способів досягнення емоційності мовлення.

Мобілізація психічної активності учнів, викликає інтерес до проблеми, що вивчається, розширює обсяг засвоюваного матеріалу, провокує мовну активність, тренує творчу уяву, знижує втому, полегшує процес сприйняття. Цей вид діяльності використовувався й раніше, але при навчанні емоційного англійського мовлення, його сутність зводиться, на нашу думку, до організації дослідницької роботи. Проекти бувають: інформативні, фантастичні, творчі. Для розкриття емоційного потенціалу учнів, на наш погляд, доцільним буде використання двох останніх.

Принцип зараження емоційним станом співрозмовника передбачає врахування індивідуальних та вікових особливостей учнів, пошук лінгвістичних та екстралінгвістичних засобів, щоб підсилити подану інформацію та викликати певні емоції та/або почуття у співрозмовника.

Принцип міжкультурної спрямованості навчання другої іноземної мови передбачає перенесення знань з однієї мови до іншої, що надає можливість розширити світосприйняття учнів. Так, наприклад, емоційні лексеми: «Ух ти» –

«Wow!» перекладається однаково як для англійської, так і для німецької та італійської мов.

Принцип соціокультурної спрямованості навчання другої іноземної мови передбачає використання аутентичних матеріалів (класична художня література, статті з соціальних мереж, періодика тощо), завдяки яким студенти знайомляться з культурними та національними особливостями мови, збагачуються знаннями мовленнєвої та немовленнєвої емоційної поведінки іноземців. Такі тексти дають змогу зрозуміти характер мислення, особливості психології, стиль життя представників інших культур [6-26].

Розглянуті дидактичні принципи (розвитку адекватної мовної поведінки, активізації емоційно – мовленнєвої діяльності, миттєвого відбору мовних засобів для висловлювання емоційного стану особистості, створення емоціогенної ситуації для вираження емоцій, зараження емоційним станом співрозмовника, міжкультурної спрямованості, соціокультурної спрямованості навчання) дозволять нам, надалі, визначити зміст навчання емоційному мовленню в процесі вивчення другої іноземної мови.

Список літератури

1. Бабанский Ю.К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований: Дидактический аспект. – М., 1982. – 239с.
2. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: Підручник для студ. пед. ф-тів. – К., 1997. – 389с.
3. Щукин А. Н. Обучение иностранным языкам: Теория и практика: Учебное пособие для преподавателей и студентов. М.: Филоматис, 2006.— 480с.
4. Веремюк Л. Л. Принципи навчання другої іноземної мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/9343/1/%D0%BD%D0%B0%D1%88%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%842018.pdf>
5. Lozanov G. Suggestology and Suggestopedy. Theory and Practice. — Sofia, 1978. – 65 p.
6. Бим И. Л. Концепция обучения второму иностранному языку (немецкому на базе английского): Учебное пособие / И. Л. Бим. – Обнинск: Титул, 2001. – 48 с.